

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/42/2021
Identifikačné číslo spisu: 3021200033
Dátum vydania rozhodnutia: 30. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:3021200033.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: K. S., narodený XX. S. XXXX, bytom v Y., S. G. Č.. XXXX/XX, právne zast.: JUDr. Jozefom Ujom, advokátom a konateľom CHARGE DAVOUÉ UJ s. r. o., so sídlom v Trenčíne, Vlárská č. 458, IČO: 47 253 894, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo 16. decembra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, o zvýšenie invalidného dôchodku, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 03. júna 2021, č.k. 18Sa/2/2021-62, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 03. júna 2021, č.k. 18Sa/2/2021-62 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo 16. decembra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 13. augusta 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi zvýšil sumu invalidného dôchodku od 27. marca 2020 na 228,20 eur mesačne.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 70, § 71 ods. 1-4 a 8 zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd mal preukázané, že pri hodnotení zdravotného stavu žalobcu boli zohľadnené všetky do úvahy pripadajúce lekárske správy, a to tak lekárske správy z čias, keď žalobca utrpel úraz chrbta, ako aj z rokov, kedy bolo prijaté či už prvostupňové rozhodnutie alebo žalobou napadnuté odvolacie rozhodnutie. Odborné závery posudkových lekárov korešpondovali s lekáorskými správami zo zdravotnej dokumentácie žalobcu a v konečnom dôsledku zdravotný stav bol posúdený komplexne na základe všetkých dostupných zdravotných vyšetrení. Najzávažnejším zdravotným postihnutím bola podľa posudkových lekárov určená choroba ciev dolných končatín podľa Kapitoly IX, oddiel B, položka č. 3.3 prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. zdokumentovaná v lekárskej správe z angiologického vyšetrenia z 27. marca 2020 - ochorenie PAOD DK Fontain IIB, ktorej zodpovedala miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 45 % (dolná hranica z rozmedzia 45 % - 55 %). Uviedol, že posudkový lekár sa zaoberal aj ostatnými ochoreniami

- diabetes melitus II st. kompenzovaná liekmi a diétou Kapitola IV, položka č. 1, písm. b/ 30 % - 40 %),

- ochorenie driekovej chrbtice, so záverom stav po kompresívnej fraktúre stavca L3 staršieho dáta (6/2016),

- výrazná nehomogenita kostnej drene v rozsahu FOV so škrvnitou tukovou transformáciou v dif dg.,

- metabolické zmeny pri osteoporóze - čomu by mohla zodpovedať pri priaznivejšom hodnotení podľa Kapitoly XV, oddiel B, položka č. 1, písm. b/ stredne ťažká forma osteoporózy a iné ochorenia kostí s prítomnosťou jedného alebo viacerých zlomenín stavcov s následným obmedzením pohyblivosti, vplyvom na statiku chrbtice, občasnými prejavmi nervového a svalového dráždenia T skóre nad -2,5 s rozpätím poklesu 35 % - 45 %,

- degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách podľa Kapitoly XV, oddiel E, položka č. 3 písm. b/ s prejavmi nervového a svalového dráždenia obmedzenie pohybu v obmedzenom úseku - rozpätie poklesu 20 % - 35 %.

Uviedol, že v prípade hodnotenia stavu po úraze chrbtice by pri priaznivom hodnotení pripadalo posúdenie podľa Kapitoly XV, oddiel E, položka č. 4 písm. b/ - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu s rozpätím 35 % - 45 %. Všetky uvedené ochorenia s pripočítaním 10 %, čo je najvyššie možné navýšenie, zodpovedajú miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorú určili posudkoví lekári, a to spolu 55 %. Čiže aj pri zohľadnení a posúdení ostatných zdravotných postihnutí ako rozhodujúcich, by celkový pokles schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť posúdený až na hornej hranici zákonného rozpätia neprekročil 55 %.

4. Aj s ohľadom na závery vychádzajúce z príslušného lekárskeho posudku krajský súd uzavrel, že zdravotný stav žalobcu neodôvodňoval pokles pracovnej schopnosti (po správnom miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť; pozn. súdu) cez 55 %, žalobou napadnuté rozhodnutie, vrátane procesného postupu, ktorý viedol k jeho vydaniu, bolo prijaté v súlade so zákonom, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože si náhradu jednak neuplatnila a jednak súd nezistil žiaden spravodlivý dôvod na ich náhradu.

II.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na

základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

8. Konkrétne namietal, že postupom a rozhodnutiami oboch správnych orgánov boli porušené práva garantované Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, konkrétne práva týkajúce sa prístupnosti, osobnej mobility, nezávislého spôsobu života a začlenenia do spoločnosti, ako aj primeranej životnej úrovne a sociálnej ochrany. Uviedol, že zamietnutím a nesprávnym právnym a skutkovým posúdením bol diskriminovaný v zabezpečení primeranej životnej úrovne. Namietal tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovanej. Rozsudok krajského súdu považoval za arbitrárny, porušujúci ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantované zásady právneho štátu, najmä princípy materiálnej spravodlivosti, ochrany zákonnosti a tiež princípu, podľa ktorého právo nemôže vzniknúť z bezprávia a nespravodlivosti.

9. Dodal, že nezákonné rozhodnutia oboch správnych orgánov vychádzajú z neúplného posudku o invalidite z 15. júla 2020, ktorý nekorešponduje so závermi plynúcimi z odborných vyšetrení (MUDr. H., MUDr. H., Alfamedia CT&MR, MUDr. N., doplnený odborný posudok z 27. marca 2020 a z 12. januára 2018, dátum vzniku invalidity 30. júna 2017) s tým, že odborný posudok tieto skutočnosti neberie do úvahy, nevysvetľuje, na základe akých skutočností správny orgán dospel k záveru o celkovej miere poklesu 55 %. Napadnuté rozhodnutia nie sú v súlade so skutočným zdravotným stavom ani s právnym stavom veci.

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a vec vráti prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie.

III.

11. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 19. augusta 2021 s tým, že námietky žalobcu uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené, krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť a nesprávnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej; zamietnutie žiadosti žalobcu o zvýšenie sumy invalidného dôchodku bolo vykonané v súlade s platnými právnymi predpismi.

12. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

13. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 06. septembra 2021 na vedomie.

V.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

17. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

19. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

20. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo 16. decembra 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 13. augusta 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi zvýšil sumu invalidného dôchodku od 27. marca 2020 na 228,20 eur mesačne.

22. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

23. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

24. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

25. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

26. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

27. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

28. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

29. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

30. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav.

31. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

32. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

33. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

34. Najvyšší správny súd mal z obsahu pripojeného dávkového a posudkového spisu preukázané, že

- žalobca dňa 23. januára 2018 na predpísanom tlačive požiadal o invalidný dôchodok (invalidný dôchodok žiadal priznať od 30. júna 2017, t.j. ku dňu ukončenia výplaty nemocenskej dávky),
- rozhodnutím zo 17. februára 2018 prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi od 30. júna 2017 priznal invalidný dôchodok v sume 152,10 eur mesačne (od 01. januára 2018 zvýšený na sumu 156,20 eur mesačne)

[podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 12. januára 2018, v ktorej posudkový lekár za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil - Uzáver artérií na dolných končatinách podľa Fontainea, štádium IIa podľa Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.2 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 35 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 30 % - 40 %). Uvedenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navýšil v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o 10 %, keďže závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (stav po zlomenine driekového stavca). Vo výroku posudku potom posudkový lekár konštatoval, že žalobca je invalidný, lebo pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u žalobcu stanovená na 45 % (35 % + 10 %)],

- rozhodnutím z 28. júna 2018 prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1, § 112 ods. 1, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi od 30. júna 2017 zvýšil invalidný dôchodok na sumu 155,00 eur mesačne (od 01. januára 2018 zvýšený na sumu 159,10 eur mesačne)

[dôvod zvýšenia sumy invalidného dôchodku spočíval v započítaní obdobia od 11. februára 2005 do 15. augusta 2005, od 01. júla 2012 do 31. augusta 2012, od 01. marca 2013 do 31. marca 2013 (celkovo 275 dní) do obdobia dôchodkového poistenia; Lekárska správa z 12. januára 2018 zostala v platnosti],

- následne žalobca podaním doručeným Sociálnej poisťovni, pobočka Trenčín dňa 05. júna 2020 požiadal o prehodnotenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť,

- rozhodnutím z 13. augusta 2020 prvostupňový správny orgán podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšil žalobcovi od 27. marca 2020 sumu invalidného dôchodku na 228,20 eur mesačne

[podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 15. júla 2020 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín, ktorý zistil u žalobcu jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti; podklad pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovala lekárska správa z angiologického vyšetrenia z 27. marca 2020, diabetologického vyšetrenia z 29. marca 2020, vnútorného lekárstva z 18. februára 2020 a MR - LS chrbtice z 20. mája 2020 a za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil - klaudikačné bolesti po menej ako 300 m, Dopplerov tlak na dolných končatinách pod 60 mm Hg, závažný arteriografický nález, nočné bolesti, jedno alebo obojstranné postihnutie arteriálneho riečišťa podľa Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.3 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 45 % - 55 %). Uvedenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navýšil v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o 10 %, keďže závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vo výroku posudku potom posudkový lekár konštatoval, že žalobca je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u žalobcu stanovená na 55 % (45 % + 10 %) s dátumom zmeny od 27. marca 2020],

- na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu z 13. augusta 2020 zdravotný stav opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trenčín dňa 22. októbra 2020, ktorý zotrval na svojom pôvodnom posudkovom závere vyslovenom v lekárskej správe z 15. júla 2020 a spisový materiál odstúpil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie vysunuté pracovisko Trenčín, kde bol jeho zdravotný stav posúdený dňa 28. októbra 2020. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Trenčín zhodnotiac závery plynúce z chirurgických vyšetrení, angiologických vyšetrení, diabetologických vyšetrení, interných vyšetrení, rehabilitačných vyšetrení, neurologických vyšetrení vrátane MR LS chrbtice dospel k zhodnému záveru, že žalobca je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo opakovane určené - klaudikačné bolesti po menej ako 300 m, Dopplerov tlak na dolných končatinách pod 60 mm Hg, závažný arteriografický nález, nočné bolesti, jedno alebo obojstranné postihnutie arteriálneho riečišťa podľa Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.3 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozmedzia 45 % - 55 %) za súčasného navýšenia o 10 %, keďže závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (vertebroalgický syndróm LS chrbtice, stav po zlomenine stavca L3 v roku 2016 bez radikulárneho syndrómu, cukrovka na diéte, perorálne antidiabetiká bez komplikácií, hypertenzia II stabilizovaná v liečbe, stredne ťažká obezita, nikotinizmus, chronická venózna insuficiencia, hepatopatia s ľahkou biochemickou aktivitou, reponibilná umbilikálna hernia). U žalobcu bola teda opakovane stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v celkovom súhrne 55 % (45 % + 10 %),

- na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 16. decembra 2020 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 13. augusta 2020.

35. Najvyšší správny súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj pripojeného administratívneho a posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch dospeli k záveru o neopodstatnenosti žalobcovej žiadosti o zvýšenie sumy invalidného dôchodku nad rámec 55 %. V tomto smere teda správne pristúpili k zvýšeniu sumy invalidného dôchodku zodpovedajúcemu navýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodne určenej 45 % na 55 % s tým, že na strane žalobcu nebol objektívne preukázaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

36. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

37. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho nálezov vyhodnotili, že u žalobcu je daný dôvod na zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 45 % na 55 %, čo zároveň malo vplyv na zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok, respektíve jeho zvýšenie. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre ďalšie navýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudkov je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

38. Žalobca v kasačnej sťažnosti v zásade namietal, že správne orgány neprihliadali na všetky lekárske správy, ktoré predložil, a ktoré mali preukazovať stanovenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť než tej, ku ktorej dospeli správne orgány. Konkrétne sa malo jednáť o lekársku správu z traumatologického vyšetrenia MUDr. H. z 27. júna 2016, z chirurgického vyšetrenia MUDr. H. z 28. júla 2016, CT skelet z 20. septembra 2017 (Alfamedia), MR - LS chrbtice z 20. mája 2020 (Alfamedia), z FBRL vyšetrenia MUDr. N. z 24. marca 2020 (vrátane doplnení).

39. S ohľadom na vyjadrenia žalobcu uskutočnené v priebehu dávkového konania, charakter ním doložených lekárskeho správ a primárne jeho ručne dopísanú poznámku k lekárskeho posudku z 12. januára 2018 tvoriacemu prílohu č. 7 k odvolaniu podanému proti prvostupňovému správneho rozhodnutiu z 13. augusta 2020 najvyšší správny súd ustálil, že žalobca v prvom rade nesúhlasil so stanoveným rozhodujúcim zdravotným postihnutím a od toho potom odvíjajúcej sa určenej percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V tomto smere ďalej namietal arbitrárnosť lekárskeho posudkov, ktoré podľa žalobcu náležitým spôsobom neobsahovali objasnenie týchto podľa žalobcu zásadných skutočností. Po preskúmaní týchto zásadných námietok aj v kontexte na obsah príslušných lekárskeho posudkov najvyšší správny súd dospel k záveru, že posudkoví lekári

sociálnej poisťovne oboch stupňov sa jednoznačne zhodli na závere, že v relevantnom čase, teda v čase vyhotovovania lekárskeho posudku na základe predložených lekárskeho správ sa čo do určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia jednalo o ochorenie zaradené do Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.3 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. - klaudikačné bolesti po menej ako 300 m, Dopplerov tlak na dolných končatinách pod 60 mm Hg, závažný arteriografický nález, nočné bolesti, jedno alebo obojstranné postihnutie arteriálneho riečišťa. Posudkový lekár aj vzhľadom na novšie zistenie tejto diagnózy, neuvedené komplikácie ochorenia a nepravidelný klaudikačný (krivajúci) interval stanovil percentuálnu mieru poklesu na dolnej hranici 45 % (z rozmedzia 45 % - 55 %). Zároveň s prihliadnutím na ostatné ochorenia percentuálnu mieru v súlade s § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. navýšil o 10 %. Jednalo sa o ochorenia - vertebroalgický syndróm LS chrbtice, stav po zlomenine stavca L3 v roku 2016 bez radikulárneho syndrómu, cukrovka na diéte, perorálne antidiabetiká bez komplikácií, hypertenzia II stabilizovaná v liečbe, stredne ťažká obezita, nikotinizmus, chronická venózna insuficiencia, hepatopatia s ľahkou biochemickou aktivitou, reponibilná umbilikálna hernia. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. K ďalším diagnózam primárne sa dotýkajúcim podporného a pohybového aparátu sa posudkoví lekári oboch stupňov vyjadrili v tom zmysle, že stav po zlomenine stavca L3 z roku 2016 by mohol predstavovať druh zdravotného postihnutia - stavy po zlomenine tela stavca podľa Kapitoly XV, oddiel E, položka č. 2, ku ktorému v tej najzávažnejšej rovine patrila percentuálna miera poklesu schopnosti v rozsahu 30 % - 40 %, čo je menej priaznivé, ako aktuálne stanovený druh zdravotného postihnutia podľa Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.3 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. Rovnako k prípadne určenému druhu zdravotného postihnutia - degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách podľa Kapitoly XV, oddiel E, položka č. 3 by zodpovedalo písmeno b/ - mierne funkčné postihnutie s prejavmi nervového a svalového dráždenia s percentuálnou mierou poklesu 20 % - 35 %; trvalé ťažké postihnutie funkcie a často recidivujúce, dlhotrvajúce prejavy dráždenia nervov a svalov s ťažkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice s výraznou poruchou svalového korzetu, čomu by zodpovedalo percentuálne rozmedzie 40 % - 50 % z príslušných žalobcom predložených lekárskeho správ nevyplývalo. Z uvedeného je zrejmé, že stanovenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia podľa Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.3 prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. je pre žalobcu najpriaznivejšie. Rovnako aj ďalšie ochorenia, pokiaľ by boli určené za rozhodujúce zdravotné postihnutie (stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice, cukrovka) by žalobcovi neprivedili výhodnejšie stanovenie percentuálnej miery, než aká bola aktuálne určená; buď by bola nižšia, alebo rovnaká.

40. Žalobca tiež bez bližšieho zdôvodnenia poukazyval na dátum vzniku invalidity, t.j. k 30. júnu 2017. Najvyšší správny súd v tomto smere uvádza, že žalobca bol od tohto dátumu invalidný a pre pôvodne stanovené rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.2 (štádium IIa) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. mu bola určená percentuálna miera poklesu v rozsahu 35 % (+ 10 % pre ostatné ochorenia). Následne, zdravotný stav žalobcu bol v súvislosti s jeho podanou žiadosťou prehodnotený s tým, že podľa lekárskej správy z angiologického vyšetrenia z 27. marca 2020 došlo k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktoré bolo počnúc touto lekárskou správou zaradené do Kapitoly IX, oddiel B, položka 3.3 (štádium IIb) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovením 45 %-nej miery poklesu (+ 10 % pre ostatné ochorenia). Vzhľadom na to, že táto zmena bola objektivizovaná lekárskou správou z 27. marca 2020, potom dátum zmeny percentuálnej miery zodpovedal dátumu vydania tejto lekárskej správy.

41. Na lekárske správy, ktoré žalobca doložil v priebehu kasačného konania (ortopedické vyšetrenie z 12. januára 2022, všeobecné lekárstvo z 19. novembra 2021, urologické vyšetrenie z 29. novembra 2021, CT vyšetrenie hrudníka + KL z 30. novembra 2021, chirurgický sonograf z 24. novembra 2021, prepúšťacia správa z hospitalizácie na Klinike otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku z októbra 2021, MR vyšetrenie Th chrbtice z 24. novembra 2021, MR vyšetrenie LS chrbtice z 22. novembra 2021, traumatologické vyšetrenie z 10. novembra 2021, prepúšťacia správa z ortopedickej kliniky z novembra 2021) nebolo možné prihliadať s poukazom na § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Žalobou napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. decembra 2020.

42. K námietke žalobcu, že rozsudok krajského súdu je neodôvodnený a nevyporiadava sa s podstatnými námietkami, najvyšší správny súd uvádza, že rozsudok krajského súdu je vo svojej podstate odôvodnenia pomerne stručný, avšak vzhľadom na to, že žalobca v prvom rade namietal nesprávne stanovenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia a s tým súvisiacu percentuálnu mieru poklesu, bolo zo strany krajského súdu podstatné vysporiadať sa práve s touto námietkou. Krajský súd sa v bodoch 20 a 21 plne stotožnil so závermi, ku ktorým dospeli posudkoví lekári sociálneho poistenia, pričom ich závery v odôvodnení svojho rozhodnutia bližšie rozobral. Najvyšší správny súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 139 ods. 2 SSP. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmacieho konania, je postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa krajský súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k vydaniu napadnutého rozhodnutia.

43. Tiež nebolo preukázané, že by správne orgány rozhodujúce o predmetnej žiadosti žalobcu o prehodnotenie percentuálnej miery poklesu a následne o výške invalidného dôchodku rozhodovali vo veci žalobcu vzhľadom na jeho pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie (napríklad zdravotné postihnutie) odlišne, ako rozhodovali o žiadostiach iných žiadateľov o zvýšenie sumy invalidného dôchodku v identickej situácii. V predmetnej veci posúdenie zdravotného stavu plne záviselo od posúdenia zo strany posudkových lekárov, ktorí vychádzali z lekárskeho nálezov predložených samotným žalobcom. Po preskúmaní veci najvyšší správny súd dospel k záveru, že v posudkoch posudkových lekárov nie sú badateľné žiadne diskrepancie, tieto sú vnútorne konzistentné, posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu posudkov je zrejma ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Najvyšší správny súd z uvedených dôvodov nemohol prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že v danej veci bolo vo vzťahu k jeho osobe rozhodnuté diskriminačne a tým aj v rozpore s Dohovorom OSN.

44. Záverom najvyšší správny súd dáva žalobcovi do pozornosti tú skutočnosť, že uvedeným rozhodnutím žalovanej a súdu nie je dotknuté právo žalobcu podať si novú žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, a to na základe nových lekárskeho správ o vyšetrení jeho zdravotného stavu.

45. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

46. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

47. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

